

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0213-238 від 15.11.2019
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
ID ОП у ЄДЕБО	12135
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	24 Сфера обслуговування, 242Туризм
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	https://naqa-my.sharepoint.com/personal/myevstifeiev_naqa_gov_ua/_layouts/15/onedrive.aspx?originalPath=aHR0cHM6Ly9uYXFhLW15LnNoYXJlcG9pbmQuY29tLzpmOi9nL3BlcnNvbmFsl215ZXZzdGlmZWlldi9uYXFhX2dvdI91YS9FctJlUnpYM2p5QkxzUWlXSFFoQWFRVUJpQlUxcVBGbxVzZFE0d3JZekxCRFZ3P3J0aW1lPVVHSVBsajJRMtBn&id=%2Fpersonal%2Fmyevstifeiev%5Fnaqa%5Fgov%5Fua%2FDocuments%2FD0%90%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D1%96%20%D1%81%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B8%20%2E0%2F24%2F0238%20%28%D0%90%2D19%2D0213%2D238%29%2F1%2E%D0%92%D1%96%D0%B4%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D0%A1%D0%9E%2Epdf&parent=%2Fpersonal%2Fmyevstifeiev%5Fnaqa%5Fgov%5Fua%2FDocuments%2FD0%90%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D1%96%20%D1%81%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B8%20%2E0%2F24%2F0238%20%28%D0%90%2D19%2D0213%2D238%29
Посилання на звіт експертної групи	 5. Звіт експертів ХНЕУ 242 Туризм 15.11.2019.pdf

Пропозицію розглянуто та схвалено на засіданні галузевої експертної ради:

Назва ГЕР	24 Сфера обслуговування
Дата засідання	05.02.2020 р.
№ протоколу	№ 20
Доповідач	Труніна Ірина Михайлівна

1. Призначення висновку

Цей експертний висновок складений галузевою експертною радою (ГЕР) Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Розгляд акредитаційної справи ГЕР є однією із стадій процедури акредитації, що проводиться Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851.

Експертний висновок ГЕР складається на основі звіту експертної групи, що проводила акредитаційну експертизу, та зауважень ЗВО до нього. Він розглядається на засіданні ГЕР та схвалюється колегіально. Експертний висновок ГЕР разом з іншими матеріалами у подальшому розглядається на засіданні Національного агентства.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

<>наявні

<>виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

<> відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

<> встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

<+>відсутні

Обґрунтування:

Під час виїзду експертною групою не виявлено підстав про відмову в акредитації освітньої програми. Експертній групі було надано допуск до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, був забезпечений доступ до всіх необхідних документів як до початку виїзду, так і під час проведення експертизи. Дотримано усіх процедурних вимог, визначених програмою виїзду.

3. Підсумки роботи експертної групи та їх оцінка ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає оцінку підсумкам роботи експертної групи у контексті встановлених нею рівнів відповідності Критеріям. Якщо ГЕР вважає, що експертна група неправильно оцінила відповідність певному Критерію, вона має належним чином обґрунтувати це.

Критерій	Рівень відповідності (експертна група)	Стислий підсумок аналізу експертної групи	Рівень відповідності (ГЕР)	Обґрунтування зміни рівня відповідності (якщо він відрізняється від визначеного експертною групою)
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	А	Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які мають взаємозв'язок з місією та стратегією ЗВО. До формулювання цілей та програмних результатів навчання залучені стейкхолдери, що наведені у критерії 1, пп. 1-4. З'ясовано інноваційність ОП. При формуванні цілей ОП враховано галузевий та регіональний контексти.	А	Цілі ОП сформовано відповідно до місії та стратегії ЗВО з урахуванням галузевого та регіонального контекстів. ОП забезпечує усі програмні результати навчання відповідно до дескрипторів Національної рамки кваліфікацій. ОП спроектовано таким чином, що забезпечено підготовку фахівців широкого профілю завдяки відмові від вузької спеціалізації. Результатом є підготовка фахівців, які володіють hard та soft skills, здатні працювати як у комерційному секторі, так і у структурі органів державного управління туристичної галузі, створювати та розвивати власний бізнес. Комплектування складових навчальної програми побудовано на поєднанні економічної (бізнес-орієнтованої), мовної, інформаційної (інформаційно-комунікаційні технології) та інтернаціоналізаційної компонент.

			<p>Економічний профіль ЗВО, тісна взаємодія з бізнес-середовищем та органами держуправління в галузі туризму (залучення представників туристичного бізнесу та органів державного управління туристичної галузю до навчального процесу), тісний зв'язок з практиками (2 викладачі мають власні туристичні агенції, під час проведення занять застосовуються практичні кейси в режимі реального часу) забезпечують економічну компоненту.</p> <p>Розроблення циклу професійних дисциплін англійською та французькою мовами, викладання магмайнорів англійською мовою, володіння викладачами кафедри іноземними мовами на рівні B2 і C1 (сертифікати Кембриджського університету, фахова вища освіта) забезпечують мовну компоненту.</p> <p>Вивчення сучасних інформаційних технологій в туристичній галузі, зокрема, програмного комплексу Overia Туризм, Lumina Analytica, QGIS та ін., формування у здобувачів спеціальних фахових навичок роботи у спеціалізованих ІТ-продуктах формують компетентності щодо створення унікального туристичного продукту та забезпечують інформаційну компоненту.</p> <p>Можливість закордонного стажування та отримання практичного досвіду в</p>
--	--	--	---

			<p>туристичній сфері, участі здобувачів у програмах міжнародної академічної мобільності, міжнародних конференціях, семінарах та бізнес-форумах, проведення лекцій закордонними викладачами, наявність угоди між ХНЕУ ім. С. Кузнеця та Університетом Ліон-2 ім. Люм'єр (Франція) щодо спільної підготовки магістрів, постійна співпраця з міжнародними організаціями (AUF, Alliance Française, Campus France та ін.) забезпечує інтернаціоналізаційну компоненту. ОП забезпечує підвищення рівня конкурентоспроможності випускників на міжнародному ринку праці.</p> <p>Можливість продовження навчання на третьому ОНР (доктор філософії) сприяє реалізації наукового потенціалу здобувачів ОР «Магістр».</p> <p>Таким чином, виходячи з вищезазначеного та враховуючи унікальність ОП «Туризм», констатуємо, інноваційний характер ОП «Туризм» та високий рівень якості.</p>	
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	А	ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за під критеріями. До того ж, враховуючи голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів її	А	ОП повністю відповідає вимогам під критерію 2 на взірцевому рівні. Структура та обсяг ОП відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для другого рівня вищої освіти, враховує студентоцентрикований підхід з можливістю самостійного вибору

		контексту, а також різну вагомість окремих під критеріїв.		<p>здобувачами дисциплін (за допомогою власного кабінету кожного здобувача). ОП забезпечує формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача. Єдина в Україні запропонована вибіркова система Маг-майор має інноваційний характер. Освітня програма є структурованою та змістовною у контексті загального часу навчання. Освітні компоненти підпорядковані певній логіці навчання і викладання. Кожен програмний результат навчання реалістично охоплений змістом програми. Забезпечено практичну підготовку здобувачів, проводяться окремі заняття на відповідних до тематики підприємствах, організаціях, установах згідно угод заключених з ЗВО. ОП має свою політику стосовно розвитку soft skills у здобувачів вищої освіти та викладачів (через систему професійного розвитку/підвищення кваліфікації, участі у тренінгах, міжнародних проектах та ін.). Зміст ОП відповідає предметній області підготовки фахівців другого (магістерського) рівня спеціальності 242 «Туризм», сприяє досягненню цілей та результатів навчання, де кожна освітня компонента направлена на формування фахових компетентностей та враховує пропозиції стейкхолдерів.</p>
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів	В	Під час виїзної експертизи перевірено наявність активності посилань на web-	В	

навчання		ресурс. Підтверджено, що здобувачі другого магістерського рівня ОП «Туризм» не мали практики академічної мобільності і навчання в неформальній освіті.		
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	А	Освітня програма носить інноваційний характер тому що передбачає: обов'язкове вивчення двох іноземних мов на вибір: англійська, німецька, французька, іспанська, арабська; можливість навчатися повністю англійською або французькою мовами; наявність силабусів для дисциплін які викладаються іноземною мовою на магістерському рівні; право студентів вільно обирати теми доповідей, рефератів та кваліфікаційних робіт; систему персонального навчання, де присутні усі робочі програми, конспекти лекцій, практичні завдання та технологічні карти; поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми; опитування студентів щодо	А	ОП повністю відповідає вимогам під критерію 4 на взірцевому рівні. Унікальність ОП визначається тим, що передбачено здійснення навчального процесу різними мовами (обов'язкове вивчення двох іноземних мов на вибір: англійська, німецька, французька, іспанська, арабська; можливість навчатися повністю англійською або французькою мовами), що суттєво посилює як теоретичні знання, так і практичні навички; використання інноваційних форм та методів навчання сприяють кращому досягненню програмних результатів навчання кожного здобувача; наявність технологічних карт, робочих програм, системи персонального навчання (на обраних здобувачем мовах викладання) свідчать не лише про відкритість та доступність у навчанні але й прозорість усіх учасників освітнього процесу; публікації у фахових виданнях, участь у науково-практичних конференціях

		якості освітнього процесу; зміни в ОП відповідно побажань стейкхолдерів; систему подвійних дипломів; можливість практики за кордоном.		різного рівня, участь в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт та бізнес-проектів, круглих столах та призові місця на них свідчать про ефективність поєднання навчання з науковими дослідженнями; високий рівень викладання освітніх компонент підтверджено як відповідними сертифікатами, так і оновленням ОП з урахуванням пропозицій усіх груп стейкхолдерів; інтернаціоналізація в освітньому процесі представлена на високому рівні шляхом підготовки за міжнародною програмою та можливістю проходження стажування за кордоном.
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В	Експертна група встановила: наявність персональної навчальної системи (ПНС); наявність Етичного кодексу; наявність кодексу професійної етики та організаційної культури працівників і студентів; наявність кодексу академічної доброчесності; шифрування екзаменаційних робіт; запобігання конфліктних ситуацій; використання антиплагіатного програмного забезпечення. Водночас, відсутні приклади вирішення конфліктних	В	

		ситуацій чи оскарження оцінок (апеляції); рекомендацією є покращення поінформованості студентства про можливість безпечно для себе оскаржити результати іспитів; рекомендацією є заохочення здобувачів вищої освіти до академічної доброчесності в повсякденному навчанні за допомогою мотивації та стимуляції.		
Критерій 6. Людські ресурси	А	Експертною групою встановлено, що виділені сильні сторони і позитивні практики при аналізі діяльності ЗВО, а також рекомендації щодо вдосконалення ОП за критерієм 6, дозволили зробити висновок про відповідність даному критерію.	А	ОП повністю відповідає вимогам підкритерію 6 на взірцевому рівні Викладачі, задіяні на ОП, мають унікальне поєднання професійних та академічних кваліфікаційних характеристик. Професійна кваліфікація НПП ОП підтверджена наявністю відповідних сертифікатів про рівень володіння іноземними мовами (B2-C1 або фахова освіта), сертифікатами та свідоцтвами як щодо підвищення кваліфікації, так і щорічного проходження закордонних стажувань за програмами міжнародної академічної мобільності, практичним досвідом створення та розвитку власного туристичного бізнесу, участю в розробці програм розвитку туризму

				<p>територіальних утворень, участю в організації та проведенні міжнародних туристичних форумів та виставок. Академічна кваліфікація НПП ОП підтверджена значною кількістю фахових публікацій, більшість з яких є закордонними та входять до міжнародних наукометричних баз. Викладачі мають наукові публікації відповідно до дисциплін, що ними викладаються. Наявність чіткої та вибагливої процедури конкурсного відбору дозволяє залучати професіоналів, які володіють необхідними знаннями та навичками для успішної реалізації навчального процесу; залучення професіоналів-практиків та експертів галузі туризму сприяє формуванню необхідних фахових компетентностей здобувачів; для розвитку наукового та професійного потенціалу викладачів Університетом створено ефективну систему заохочення.</p>
<p>Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси</p>	А	<p>Експертною групою встановлено, що виділені сильні сторони і позитивні практики при аналізі діяльності ЗВО, а також рекомендації щодо вдосконалення ОП за критерієм 7, дозволили зробити висновок про</p>	А	<p>Унікальне освітнє середовище, створене ЗВО та безпосередньо кафедрою туризму, сприяє задоволенню навчальних потреб усіх учасників освітнього процесу. Наявна матеріально-технічна база на високому рівні забезпечує повний безоплатний бездротовий доступ до Інтернет, навчальних матеріалів у друкованій та електронних формах;</p>

		відповідність даному критерію.		навчальних лабораторій; спеціалізованих програмних продуктів та новітніх ІТ в туризмі. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів, здійснюється їх консультативна та соціальна підтримка. Різноманітність різних форм підтримки здобувачів сприяють не лише розвитку у навчанні, але й особистому кожного здобувача. ОП повністю відповідає вимогам підкритерію 7 на взірцевому рівні
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	A	Експертною групою встановлено, що виділені сильні сторони і позитивні практики при аналізі діяльності ЗВО, а також рекомендації щодо вдосконалення ОП за критерієм 8, дозволили зробити висновок про відповідність даному критерію.	B	В контексті виконання критерію 8 рекомендовано звернути увагу на наявність сертифікованої системи управління якістю ISO 9001, тому вважаємо за доцільне знизити рівень відповідності з «А» на «В».
Критерій 9. Прозорість та публічність	A	Експертною групою встановлено, що виділені сильні сторони і позитивні практики при аналізі діяльності ЗВО, а також рекомендації щодо вдосконалення ОП за критерієм 9, дозволили зробити висновок про	A	ОП повністю відповідає вимогам підкритерію 9 на взірцевому рівні. ЗВО та кафедра туризму в процесі здійснення освітньої діяльності, зокрема за ОП Туризм, забезпечує безпрецедентну прозорість та відкритість, виконує свою суспільну місію, вчасно та відповідно до сучасних вимог інформує всіх стейкхолдерів та зацікавлені сторони про аспекти освітнього процесу. Створена

		відповідність даному критерію.		спільнота випускників здійснює підтримку здобувачів під час та після навчання.
Критерій 10. Навчання через дослідження				

4. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків.

На наш погляд програма є інноваційною, оскільки взято ініціативу з проведення системних змін у туристичному бізнес-середовищі регіону шляхом постійної співпраці з різними групами стейкхолдерів: здобувачами, викладачами, представниками туристичного бізнесу та міської й обласної влади. ОП забезпечує поєднання економічної, бізнес-орієнтованої складової, поглибленої мовної підготовки й сучасних ІТ в туризмі. Підготовка висококваліфікованих здобувачів, які володіють на високому рівні професійними знаннями та практичними навичками, у поєднанні з мовною компонентою та отриманням спеціальних фахових навичок роботи у спеціалізованих ІТ продуктах, є конкурентною перевагою освітньої програми.

ОП надає можливість поглибленої практично-орієнтованої підготовки здобувачів за участю фахівців-практиків в сфері туристичного бізнесу; вивчення сучасних інформаційних технологій в туристичній галузі, зокрема, програмного комплексу Overia Туризм, Lumina Analytica, QGIS та ін. Наявність угоди між ХНЕУ ім. С. Кузнеця та Університетом Ліон-2 ім. Люм'єр (Франція) щодо спільної підготовки магістрів сприяє розвитку інтернаціоналізації освітньої діяльності та підвищенню рівня конкурентоспроможності випускників ОП на міжнародному ринку праці. Можливість продовження навчання на третьому ОНР (доктор філософії) сприяє реалізації наукового потенціалу здобувачів ОР «Магістр». <http://mev.hneu.edu.ua/tourism/>

В якості рекомендацій щодо подальшого удосконалення освітньої програми «Туризм», що реалізується на другому (магістерському) рівні вищої освіти у ХНЕУ ім. С. Кузнеця, можна навести такі:

- розробити Положення про неформальну освіту з позиції бачення цього питання ЗВО;
- передбачити можливість щодо запровадження дуальної форми освіти за освітньою програмою.

5. Підсумки

Виходячи із викладеного, галузева експертна рада рекомендує Національному агентству прийняти рішення про:

<+>акредитацію ОП з визначенням «зразкова»

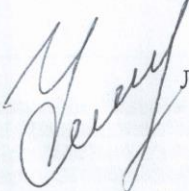
<>акредитацію ОП

<>умовну (відкладену) акредитацію ОП

про подання Національному агентству обґрунтованої пропозиції щодо призначення повторної акредитаційної експертизи

<>відмову в акредитації ОП

Голова ГЕР (електронний підпис)

 Л.М. Чепурда